VELKÁ DOBRODRUŽSTVÍ

Za bludičkami a slavnou břízou na rašeliniště do Borových Lad

GPS souřadnice: 48.9911394, 13.6610011

Praktické informace

Délka trasy: 4 - 7 km

Obtížnost: Lehká trasa vedoucí z velké části po rovince ke známé přírodní památce, dále k sovím voliérám a křížové cestě. Výlet je možné jet s kočárkem, na kolech i se psy (na vodítku). Projdete ho volným tempem za necelé dvě hodinky.

Vzdálenost od Prahy a jak se tam dostat: 170 km ujedete za 2 a půl hodiny. Pojedete po D4 směr Strakonice, Volyně a Vimperk.

www.idos.cz

Parkování: Ve středu obce je placené centrální parkoviště. Za celý den zaplatíte 100 Kč.

Soví voliéry
Otevřeno od května do září: ÚT až NE: 9.00–17.00

Vstupné: Dospělí -70 Kč, děti a senioři - 20 Kč

WC: Oficiální veřejné toalety V Borových Ladech nejsou.

Možnost občerstvení: restaurace U Černého vlka a Borůvka, cukrárna Madam Čokoláda

Nejbližší další výlet agentury Velká dobrodružství: Šumavská jezera, Kašperk, Horažďovice, Strakonice, Vimperk, Prachatice.

Trasu pro vás prošla: Lucie Nachtigallová.

Trasu testovali kamarádi Kryštof a Libor z Netolic.

Postřehy dětí:

Kryštof (8 roky): "Paní, co psala ten výlet nám napsala, že jsme první, kdo ho šli, tak chci říct, že to bylo bezvadné, abyste šli také - hlavně ty močály. Jen sovinec byl ještě zavřený."

Libor(9 let): "Fotili jsme se se břízou a taky jsme potkali kočičku. Nechtěl jsem, aby ze mě bylo uhlí, tak jsem byl opatrný, abych nespadl z chodníčku."

Popis výletu - Legenda pro rodiče

Milí cestovatelé,

zveme vás na překrásné místo Šumavy, které zatím není tolik dotčeno turistickým ruchem, jako je třeba nedaleká Kvilda. Výlet vás povede za sovami, krásnou kapličkou a k rašeliništi s jezírkem a plovoucími ostrůvky - největšímu svého druhu v Čechách. Uvidíte nejslavnější českou břízu, opravdické močály a možná potkáte i vlka. Až budete vyrážet, nezapomeňte si otočit košili naruby. Proč? Kvůli bludičkám! Tajenku vyluštíte cestou na slať a ke křížové cestě. V sovích voliérách otázky nejsou, protože není celoročně otevřený. Trasa na slať je vhodná i pro vozíčkáře. Výlet vznikl s laskavou podporou a pomocí Obce Borová Lada, a proto je zdarma. :)

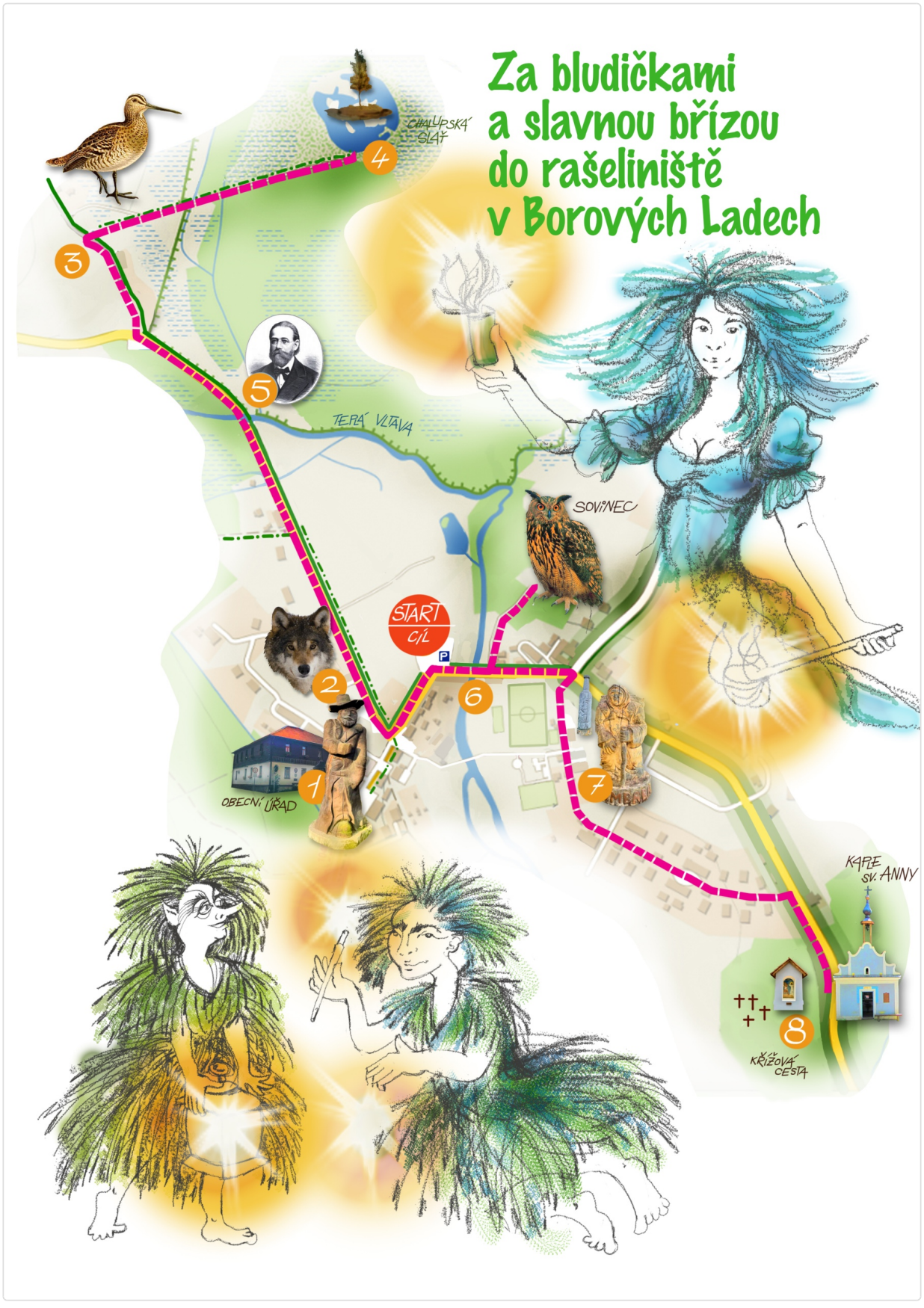
Dopis dětem

Ahoj, kluci a holky,

dnešní cesta za hádankou povede po dřevěných chodníčcích nad bažinami a močály. Nesmíte sejít z cesty, protože jinak by vás někdo mohl chňapnout za kotníček a stalo by se z vás uhlí! :)

Stejně jako u našich ostatních výletů jste také k dnešnímu dostali originální mapu s vyznačenou trasou. Půjdete-li správnou cestou, budete se pozorně rozhlížet, číst texty a poslouchat, co říkají rodiče, jistě splníte všechny úkoly. Umíte-li už psát, doplňte podle uhodnutých slov tajenku a pečlivě ji uschovejte.

Mapa výletu

Za bludičkami
a slavnou břízou
do rašeliniště
v Borových Ladech
CHALUPSKÁ SLAŤ
TEPLÁ VLTAVA
SOVINEC
START
CÍL
OBECNÍ ÚŘAD
KAPLE SV. ANNY
KŘÍŽOVÁ CESTA
1
2
3
4
5
6
7
8

Doplňovačka

Vyrážíme na výlet!

Zaparkujte na placeném parkovišti v centru obce. Najdete ho naproti domečku, který se vám bude moc líbit. Má totiž sladké jméno – *Madam Čokoláda*. Teď ale mlsat nebudeme. Čokošku si dáme na konci výletu za odměnu, ano? :)

Kterou čokoládičku máte rádi? My hořkou s mandličkami… Mňam.

Vyrazíme směrem k infocentru, kde můžete nafasovat mapičky a letáčky. A pomaličku si chystáme doplňovačku, kterou je potřeba vyplnit. Myslíte, že ji zvládnete vyluštit? Budeme se ptát například na relativní molekulovou hmotnost, Avogadrovu konstantu, ekliptiku a tak.Takže samé lehké věci!

Ne, nebojte, to byla jen legrace. :) Otázky budou úplně jednoduché… Teď už k obci.

Jméno **Borová Lada** nese obec až od roku 1948. Roku 1721 byl Františkem Adamem Schwarzenbergem v těchto místech zřízen knížecí revír a v roce 1724 postavena dřevěná lovecká chata. Od těch časů se místo označovalo jako *Jagerhauser,* tedy *Lovecké domky*. Později se však vžil název *Na Myslivnách*. I po vzniku Československé republiky v roce 1918 si obec až do roku 1945 udržela původní německý název *Ferchenhaid*. Teprve po skončení 2. světové války byla přejmenována. Stala se z ní Bříza. Ani ta ale nevydržela. Vikář Jan Paterka z Malovic konečně správně přeložil ze staroněmčiny slovíčko *ferchen.* Ukázalo se, že znamená *borovice*. A tak byla obec 5. února 1948 přejmenována na **Borová Lada**.

Borová, to bychom věděli. Třeba šiška. Ale lada? Původně jsme mysleli, že zde najdeme princeznu se zlatou hvězdou na čele, tedy Ladu, jak sedí na borovici… Tak to tedy ne! Hrubý omyl!

Lada jsou místní slatě s typickými a unikátními živočišnými a rostlinnými biotopy, jedna z dominant údolí Teplé Vltavy. Mají poetické názvy. Kromě Borových Lad jsou tu Svinná Lada, Hrabická Lada, Pravětínská Lada, Černá či Švajglova. Nejznámější je Chalupská slať, rašeliniště s jezírkem s plovoucími ostrůvky, největší svého druhu v Čechách. Z místní části Svinných Lad k němu vede naučná stezka. Právě ke slati míříme. Držíme se ukazatelů… Za 30 minut tam budeme jako na koni.

Začneme tím, že se po silnici vydáme k obecnímu úřadu. Stojí před ním dřevěná socha Šumanoše.

Také zde najdete odpověď na první otázku. Najděte znak obce a napište:

1. **Který strom je v levé části znaku?**

Poznáte podle šišky… :)

Znak Borových Lad znázorňuje geografickou polohu obce. Je vyjádřena obrácenou stříbrnou vidlicí, symbolizující soutok Vydřího potoka s Teplou Vltavou. Zelená barva štítu představuje šumavské louky a lesy. Ty jsou tady krásné!

Mineme restauraci, která má v názvu dravé zvíře. Které? Znáte nějakou pohádku, v níž se vyskytuje? My hned dvě.
V jedné se šelma pokouší sežrat kůzlátka, v druhé holčičku. Dobře to dopadne… Jako vždy v pohádkách.

2. **Jak se jmenuje pohádková holčička?**

Stejné zvíře vidíte v zahradní restauraci. Je to tak? Co ještě vidíte?

Představte si, že se na Šumavě pohybují nejméně dvě smečky vlků. Přesný počet vlků se určit nedá, odhady hovoří o 10 až 15. Pohyby a počty šelem sledují odborníci pomocí stopních drah, genetických vzorků a fotopastí. Vlkům se na Šumavě daří. Není proto vyloučeno, že se brzo vytvoří další smečky. Šelmy se na Šumavu vracejí od roku 2015. Kdo už byl tou dobou na světě? :)

Že by ho nějaká vlčice odkojila jako třeba zakladatele Říma Romula a Rema… Nebo rovnou vychovala jako Mauglího z *Knihy džunglí*. Příběhů ztracených dětí, o něž se postarali vlci, je víc. Nejen v literatuře, ale i v normálním životě! Tak na nich nejspíš něco bude. Vy se ale, děti, ztratit nezkoušejte, i kdyby se vám zrovna chtělo. Na vlčí výchovu už jste moc staré!

Vlk se na první pohled podobá německému ovčáckému psu, liší se však v několika drobnostech. Má širší a špičatější hlavu, šikměji postavené oči, kratší a výrazně trojúhelníkovité uši, volně svěšený ocas a odlišné držení těla. Nejdůležitějšími vlčími smysly jsou čich a sluch. Čich je stokrát až milionkrát lepší než lidský. Za dobrých povětrnostních podmínek dokážou vlci zvětřit kořist na vzdálenost několika kilometrů. Stejně jako ostatní psovité šelmy mají 42 zubů. Čelistmi dokážou vyvinout dvojnásobný tlak než německý ovčák, což jim umožňuje rozkousávat velké kosti. Vlka se bát nemusíte. Lidi zakusuje extrémně vzácně. Od roku 1974 není v Evropě prokázáno, že by zdravý volně žijící vlk zabil člověka. Majitelé stád se ale musejí mít na pozoru! Rozsápat za noc několik ovcí není pro vlčky žádný problém.

Je tady s vámi nějaký pejsek, který by stádo před vlkem ochránil? Nebo by spíš vašeho hafíka musely před vlkem chránit ovečky? :)

Pokračujeme po silnici a směrovkách k Chalupské slati. Aut tady sice moc nejezdí, ale stejně se držte na té pravé straně cesty, což je… Ta levá!

Mineme ceduli, která nás vítá v národním parku. Jak se jmenuje?

Kolik vidíte na ceduli stromečků? Kolik z nich je hezky huňatých a kolik „vypelichaných“? :)

Proč se Šumava jmenuje Šumava? Asi proto, že tady tak krásně šumí stromy… Slyšíte?

Přecházíme řeku Teplá Vltava. O ní si povyprávíme cestou zpátky.

Všude kolem jsou břízy. Nejčastěji se na Šumavě – stejně jako v celé České republice – setkáte s břízou bělokorou. Dále zde rostou ještě dvě břízy, kterým se nejlépe líbí právě u rašelinišť: bříza karpatská a pro vás asi nejzajímavější bříza trpasličí. Bříza karpatská je horským druhem uzpůsobeným k životu ve vlhku. Je malá, s útlým kmenem a maximálně pět metrů vysoká. Stejně jako většina pionýrských dřevin je krátkověká. Proč pionýrských? Protože se díky svým větrem šířeným semínkům rychle uchytí všude, kde je zrovna místo. Než se ostatní stromy vzmůžou k činu, mají se na opanovaném stanovišti dobře. A pak: Adié, živote! To jsme si to tady pěkně naplno užili… Bříza karpatská se dožívá maximálně několika desítek let. Na Chalupské slati už se vystřídal nespočet karpatských generací.
Šumava má – co se týče bříz – ještě jedno zajímavé NEJ. Může se pochlubit nejfotografovanější břízou v Česku. Roste na jednom z ostrůvků jezírka na Chalupské slati. Však ji brzy uvidíte!

Bříza je léčivá. Čaj z čerstvých březových lístků má blahodárný vliv na ledviny a napomáhá léčení dny a močových cest. Věhlasná je síla březové vody, která se získává navrtáním kmene. Čistí krev a je uznávaným tonikem pro celý organismus. Oblíbený je také březový šampon na vlasy. Vyrobit si ho můžete z odvaru listů břízy sbíraných od dubna do května.
A skauti dobře vědí, že březová kůra výborně hoří i mokrá, takže s ní jde rozdělat oheň za deště.

Víte, jak se jmenuje květenství břízy? Jsou to takové ty květy, co vypadají jako housenky. Kdo si myslel, že jsou to fakt housenky, a jako malý se jich bál? :)

Nudlózní květenství se jmenuje jehněda. Autorka textu si to jako malá holka pletla s hnidou –vajíčkem vešky. A myslela si, že veš dětská padá do vlasů právě z bříz. Tak se jim vyhýbala. Protože vešky umí potrápit! Kdo už je měl? :)

U malého parkoviště odbočíme doprava, kam už auta nesmějí. Jdeme kolem chaloupek až k dětskému hřišti, kde začne to pravé dobrodružství.

Rozhlížejte se. Vidíte někde krásné krmítko pro ptáčky?

Pokud už jste na začátku chodníčku, najděte dřevěnou tabuli, která popisuje zvířátka ve slati. Nás zajímají hlavně ptáčci.

3. **Opište jméno posledního ptáčka na tabuli.**

Napovíme, že druhové jméno je *otavní*.

Vstupujeme do I. zóny parku. Tak potichoučku a nikam z chodníčku neslézat! :)

Chalupská slať leží v mělkém údolí Vydřího potoka ve výšce 910 m. Kolem největšího rašelinového jezírka v republice rostou rašelinná kleč, smrky, borovice blatky či suchopýry pochvaté. K jezírku, na kterém se tvoří plovoucí ostrůvky, vede přes rašeliniště krátká naučná stezka. Chodníček nesmíte opustit.

Víte, co je rašelina?

Nahromaděný a částečně rozložený rostlinný materiál. Vzniká v rašeliništích, která se často nazývají močály, bažiny či slatě. Celosvětové zásoby rašeliny jsou 4 biliony m³. Pokrývají 2 % povrchu Země. Za správných podmínek se z rašeliny může stát uhlí. Nestane se to ovšem za rok, ale za miliardy let.

Na to čekat nebudeme!

Většina novějších rašelinišť se vytvořila ve vysokých zeměpisných šířkách po ústupu ledovce na konci poslední doby ledové, tedy asi před 9000 lety. Obvykle rašelina roste pomalu, asi milimetr ročně.

Po usušení může být použita jako palivo. V mnoha zemích – včetně Finska, Irska a Skotska, kde je málo stromů – je rašelina tradičně používaná k vytápění domů a vaření. Obyvatelé rašelinu vykopou, uplácají z ní cihly a suší je. V řadě venkovských oblastí jsou k vidění stejně často jako u nás polínka kolem domků.

Moc hezky je to popsáno ve skotských detektivkách Petera Maye. *Trilogii Lewis* autorka tohoto textu miluje.

Znáte nějakou pohádkovou bytost, která žije v bažině? My hned dvě a obě zelené. Jednu můžete znát z americké animované pohádky *Shrek,* druhou z českého Večerníčku.

Za mlhou hustou tak, že by se dala krájet, a dost možná ještě dál, je rybníček Brčálník. Na první pohled je docela obyčejný, ale už na ten druhý tam vidíme podivuhodné věci.

4. **Jak se jmenuje známá pohádková bytost?**

Je to kreslená postavička kulatého obličeje s vlásky trčícími jako anténky. Celá je zelená. Včetně krátkého kabátku s kalhotami. Srší nápady a všechny její příběhy mají dobrý a úsměvný konec. První díly se vysílaly už v roce 1977… Baví stále!

Cestou k si po pravé straně všimněte rozsáhlé snížené plochy bez klečových porostů. Proč na ni upozorňujeme? Protože byla před několika desítkami let z poloviny vytěžena, zbavena klečových porostů a částečně zavodněna.

Vidíte?

A vidíte také borůvčí a vřes?

Na konci dřevěného chodníčku je plošina, která nabízí nádherný výhled na už několikrát zmíněné největší rašelinné jezírko v České republice. Rozkládá se na 1,3 ha a je zároveň i nejhlubší – sedm metrů. Na hladině plovou romantické rašelinové ostrůvky, na kterých se daří řadě vzácných druhů rostlin. Hlavně té slavné bříze!

Co kachny? Jsou tu taky, ale cedulka říká: NEKRMIT! Zjistěte, proč je třeba kačkám odepřít nějaké to soustečko.

Pokud jste se pokochali, pomaličku se vracejte. Stále se ale rozhlížejte. Tohle jen tak někde neuvidíte.

Chalupská slať začala vnikat po skončení doby ledové, tedy před 8 až 10 tisíci lety. Základem pro vznik rašeliniště se stalo mělké pánevní jezírko. Nejprve zarůstalo rákosem a ostřicemi, později se připojil rašeliník. Tento odolný mechorost se na slatích vyskytuje v asi 20 druzích.
Slať má nepravidelný tvar, a jak už jsme si říkali, zkrášluje ji řada plovoucích ostrůvků s typicky rašelinnou vegetací.
V letních měsících na ostrůvcích nacházejí bezpečné útočiště kachny divoké, které si zvykly na přítomnost člověka.
Vytěžené části Chalupské slatě zbavené kosodřeviny pozvolna zarůstají náletem břízy pýřité.
Zase ty břízy! Kolikrát o nich dnes ještě asi uslyšíte, co myslíte?

Rašelina se také využívá pro přípravu léčivých lázní. Rašelinové bahno dělá dobře bolavým kloubům. V 19. století byly rašelinné lázně založeny v mnoha evropských zdravotních střediscích, Karlovy Vary nevyjímaje.

Znáte Karlovy Vary? Kdo tam byl? Komu se líbily? Máme tady nějakého Karlíka? Tak, Karlíku, veď nás! Ne do Varů! Zpátky k parkovišti. Zvládneš to?

V pravěku měla rašeliniště značný rituální význam. V době bronzové a železné byla považována za domov duchů či alespoň s bohy a duchy spojována. Některá severoevropská rašeliniště uchovala živočišné tkáně po tisíciletí. Zbytky těl

byly nalezeny v rašeliništích na řadě míst v Anglii, Irsku, a zejména v severním Německu a Dánsku. Byly téměř dokonale konzervované.

Znáte nějakou knihu o pravěku? Třeba tu o mamutech? Jak se jmenovala? Kdo ji napsal?

Pomůžou rodiče? Říkají vám něco jména Veverčák, Mamutík, Kopčem, … I do míst, kde se kniha odehrává, tedy k Macoše nebo na Pálavu, vedou naše výlety s tajenkou.

Vracíme se do obce. Opět překročíme Teplou Vltavu. Kdo se směje názvu, dostane pohlavek. :)

Řeka **Teplá Vltava** je považována za hlavní pramennou větev Vltavy. Je dlouhá 54 km. To je o hodně víc, než kdyby se všichni, kdo kdy tento výlet půjdou, postavili vzájemně na ramena. Kolik metrů byste dali dohromady vy?
Řeka pramení na východním svahu Černé hory v nadmořské výšce 1 172 m a říká se jí tu také Černý potok.

O Vltavě napsal krásnou symfonickou báseň slavný český skladatel. V jeho příjmení se skrývá mléčný výrobek.

5. **Jak se jmenuje skladatel křestním jménem?**

Jak na něj asi volala maminka, když si hrál venku…

Pokud je ve jméně písmeno CH, napište ho do dvou políček. Ale možná je to chyták a žádné tam není. :)

Mineme parkoviště a zamáváme Madam Čokoládě. Víte, ve kterém filmu hraje madam Čokoláda? Jmenuje se *Báječná Angelika*. Vy ho asi nebudete znát, ale rodiče nebo prarodiče určitě ano. Kdo by si nevzpomněl na Angeliku de Peyrac du Plessis Bellière! Pamětníci, dáte dohromady názvy všech dílů? Pánové jistě vzdychnou, když si vybaví, jak se krásné herečce v upnutých šatech neustála dmula hruď, že? Možná si ale Angelika pro zvýšení svých půvabů občas do lázně nějakou tu hroudu rašelinového bahna přihodila…

Ale z Francie od intrik a krále Ludvíka zpátky na Borová Lada. Tady žádné intriky nejsou. Natož dmoucí ňadra! :)

Než se dostaneme k odbočce k sovím voliérám, musíme dnes řeku překročit ještě jednou.

Na mostě se zastavíme a pohledem vyhledáme hnědou cedulku.

6. **Opište čtvrtou číslici.**

Vidíte odbočku k voliérám? A máte štěstí, že je zrovna otevřeno? Tak to je super!

Tam však zatím nejdeme, sovičky si necháme na konec. Až jako houkající tečku po křížové cestě.

Hned za hřištěm odbočte doprava a mezi domy a penziony se zkratkou „prosmýkněte“ zpět na hlavní silnici. Tam už budete muset chvilku snést občasné projetí auta. Ale jen kousínek.

Cestou po zkratce potkáte mnoho zajímavých věcí. Třeba dřevěnou láhev s pivem. Najdete na ní zvíře?

Nebo ubytovnu postavenou jen z kamení. Je na ní zelenobílé kolečko.

7. Doplňte slovo: Chráněnná krajinná….

Za ubytovnou je krásný domeček se zahrádkou plnou keramických zvířátek. Kolik napočítáte žabiček? Vidíte i jiná zvířátka? Ta tady asi všechna žijí…

Pokračujeme kolem nových domků dál. Kdo najde na domě vpravo lyže? Kdo první uvidí silnici a školu?

Zatočíme doprava. Nyní tedy pozor na auta. Do lesa však nescházejte, číhá tam zákeřnější nebezpečí než motorová vozítka. I zde jsou močály a mohli byste se probořit. Taky tu žijí bludičky. Co se divíte? Kde je Rákosníček, tam jsou logicky bludičky… To je jasné!

Víte, co je bludička?

Nadpřirozená bytost vyskytující se po celém světě. Také přirozený přírodní světelný jev, který dal nejspíše podnět k víře v existenci strašidelného stvoření. Bludičky se objevují v noci – především v močálech a bažinách – a svádějí pocestné ze správného směru. Říká se, že jde o duše mrtvých, zejména zemřelých násilnou smrtí či nekřtěňátek. Mívají podobu

modravých světel, dětí nebo mužíčků s lucernami či hořícími košťaty. Mohou být také dušemi čarodějnic. Prý se vždy objevují v lichém počtu.

Děti, tušíte, co je to lichý počet? Například čísla 1, 3, 5, 7, 9, která se nedají dělit číslem 2. Kolik vás tady je? Nejste náhodou bludičky? :)

Nejčastěji lze bludičky potkat za zimních nocí. Pravděpodobnost je nejvyšší o Dušičkách, během adventu a o štědrovečerní půlnoci. Kromě močálů se zjevují také na hřbitovech či tlejícím dřevě. Do bahna či vody lákají zvláště ty, kdo se jim vysmívají nebo na ně hvízdají. Lze si je však naklonit prosbou, případně slibem vysvobození z prokletí. Potom ukážou poutníkovi správnou cestu, některým ba dokonce zakopaný poklad. Nemají žádnou moc nad člověkem, který má košili naruby. Tak doufáme, že jste nás poslechli a košili si otočili. Nebo alespoň mikinu, tričko, spoďáry, … Prostě cokoli! :)

Bludičkám se podobá ohnivý muž zvaný také *dýma* či *dýmač*. Jedná se o duši hříšníka v podobě ohnivého sloupu, sudu, dráčka nebo plamínku v bažinách. Své oběti utopí, popálí nebo roztrhá. Naštěstí může stejně jako bludička také pomáhat.

V Čechách se bludičkám a příbuzným bytostem rovněž říká *světýlka* či *světlonoši*. Na Železnobrodsku *cvendy*, na Českotřebovsku *rychmandle,* na Moravě *zhubenčata* nebo *zabobončata*.

Na bludičky hezky navazuje nostalgicky laděná křížová cesta, ke které jsme právě dorazili.

Nejprve si prohlédněte kapličku. Dokážete přečíst číslici psanou latinsky?

Podívejte se do kapličky. Na zemi leží kamínek s Pannou Marií. Kdo ho vidí? Jak se tam asi dostal…?

Křížovou cestu tvoří 14 zděných výklenkových kapliček. Na vrcholu je železný kříž. Původní cesta vznikla ke konci 19. století, jenže v roce 1956 byla zničena. K obnově došlo v roce 2006.

Kapli nechali roku 1860 postavit místní manželé Franz a Dorothea Müllerovi. Původně byla zasvěcena Povýšení svatého Kříže. Bylo v ní povoleno sloužit tři mše ročně. První 2. července, druhou buď k oslavě svátku Nanebevzetí Panny Marie, nebo svátku svaté Anny a třetí 14. září. Druhá ze mší svatých bývala doprovázena třídenní Anenskou poutí (Annafest), navštěvovanou věřícími ze širokého šumavského okolí. V kapli se nacházelo několik cenných olejomaleb, které se nedochovaly. Patřila k ní také již zmíněná zděná křížová cesta se čtrnácti zastaveními. Na návrší nad křížovou cestou byl 18. září 1864 vztyčen železný kříž, rovněž pořízený Müllerovými. V roce 1956 bylo všechno zbořeno. Kaple i křížová cesta. Zachoval se pouze železný kříž. Na místě kaple nechala rodačka z Borových Lad Ida Mikešová postavit dřevěný kříž a až do smrti se o něj starala.
V roce 2006 došlo k obnově a vysvěcení kaple a křížové cesty. Projekty nechali podle starých fotografií zhotovit manželé Antonín a Anna Myslivcovi. Kaple byla postavena z prostředků obce, Programu obnovy venkova a Jihočeského kraje. *Křížová cesta z darů německých rodáků někdejší obce Nový Svět, místních obyvatel a dalších příznivců.*

Obnovená kaple byla vysvěcena 30. července při slavnostní bohoslužbě Msgr. Karlem Jaroslavem Fořtem, který zde v roce 1950 v neděli na sv. Annu sloužil slavnostní mši. Na dlouho poslední, co se tu mohla konat. Nedlouho poté přešel monsignore několik kilometrů vzdálenou bavorskou hranici a před připravovaným zatčením emigroval.

Pojďme se na křížky podívat.

Víte, co je křížová cesta? A co kalvárie? Zase nic?

Obojí je označení symbolického napodobení cesty Ježíše Krista z města na vrch zvaný Golgota, kde byl ukřižován. Aby si to každý věřící mohl vyzkoušet na vlastní kůži. Zahrnuje dění kolem odsouzení Ježíše Pilátem Pontským, nesení kříže po Via Dolorosa až po samotné ukřižování. Čtrnáct zastavení, to je čtrnáct zastávek, příhod a událostí, které se na cestě staly. O Ježíšovi a Golgotě si víc popovídáme jindy. Teď už vás bolí nožky a těšíte se na čokoládičku. Je nám to jasné.

Zastavte se u kamenné křížku na vrcholu. Vidíte čtyřlístek? Najděte letopočet.

8. **Opište poslední číslici.**

Jejda! Z tajenky na vás kouká nějaké divné slovo, které obsahuje hned čtyři písmenka B. (Co nás to napadlo vybrat do tajenky takové blblíkobské béčkové slovo?! To jsme si dali! Proklínali jsme se po celou dobu psaní textu! :)

Víte, co to je?

Ne, není to lákání nějakého strašobahňáka, ale vědecký název. Dokonce latinský. Znamená *výr velký*. Čímž nás tajenka nenápadně, ale jistě směruje do sovária.

Vracíme se stejnou cestou, jen u mostu odbočíme do lesa. Chodníček nás dovede k sovím voliérám. Do areálu sovince nelze vstupovat se psy. Pro vaše psí kamarády jsou u vstupu k dispozici kotce, kde mohou počkat. Klíč obdržíte u obsluhy.

Areál v prostoru starého lomu je plný voliér se sovami šumavských lesů. Návštěvní trasa vede po dřevěných chodnících mezi jednotlivými klecemi. Seznámíme se například s výrem velkým, puštíkem bělavým, kalousem ušatým, puštíkem obecným, sýcem rousným či sovou pálenou. Z jiných opeřenců s holubem doupňákem a poštolkou obecnou. Pozorovacími kukátky je možné nahlédnout sovám do soukromí a pozorovat například hnízdění a přijímání potravy. Některé voliéry jsou volně průchozí. V nich bydlí mírumilovní ptáci, u nichž nehrozí, že by vystartovali do boje s vetřelci – návštěvníky.

Sovy je samozřejmě možné fotografovat. V areálu je rovněž dětské hřiště s houpačkami a skluzavkou pro nejmenší. A také dva kotce pro psy návštěvníků, protože chlupatým miláčkům je vstup zakázán. Chloubou sovária je přibližně metrová dřevěná óbrsova.

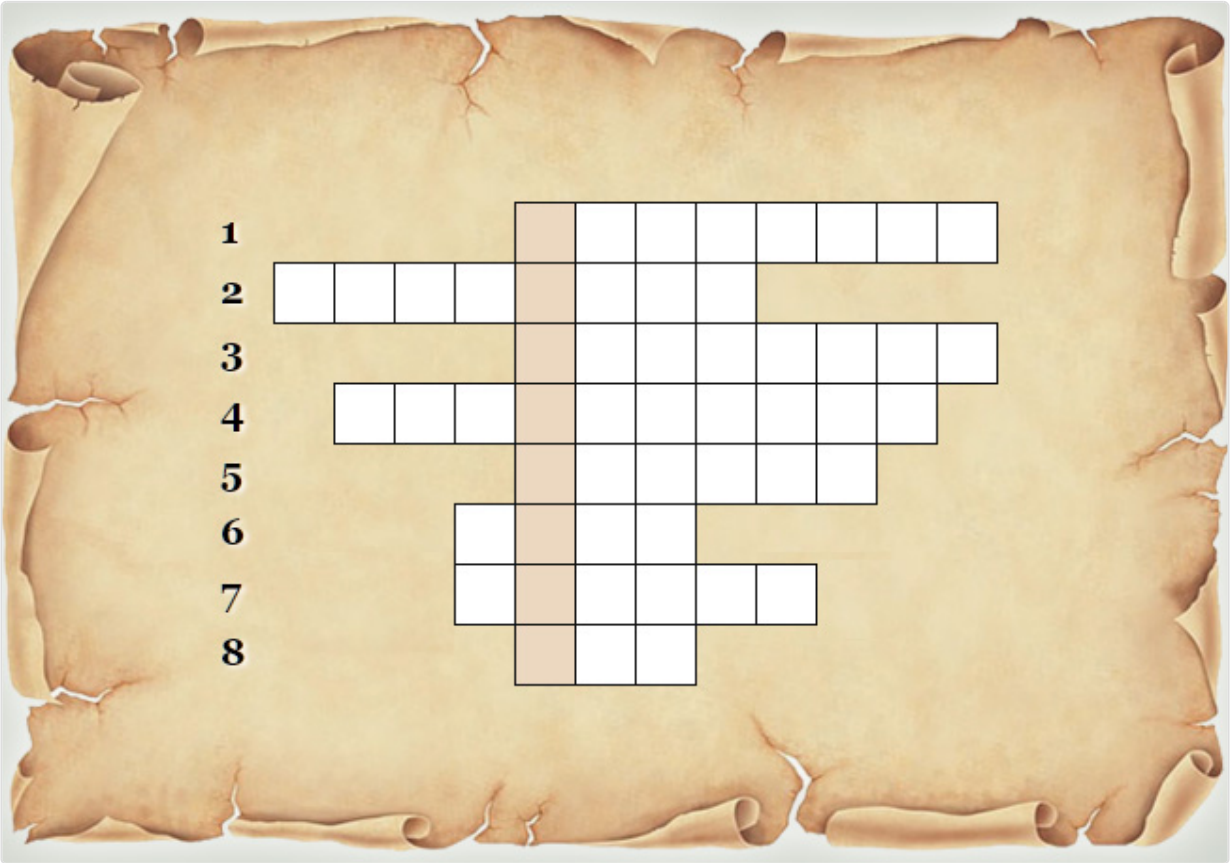
Uhodli byste, která sova je na Šumavě nejvzácnější? Není to ani výr velký, ani sýček nebo sova pálená. Po mnoha letech od vyhubení se do zdejších hvozdů jako zázrakem vrátil puštík bělavý, druhá největší evropská sova. Kromě Šumavy žije také v Alpách a Karpatech. Prohlédnout si tuto vzácnou „sůvu šumavskou“, jak dravce nazývali naši předkové, můžete právě zde.
Kvůli změně lesního hospodářství kdysi puštík ze Šumavy zmizel. Poslední hnízdění bylo zaznamenáno v roce 1922.
K opuštění hnízdišť vedly puštíky na přelomu 18. a 19. lidé, kteří se rozhodli poroučet přírodě. Původní horské pralesy tvořené listnatými a jehličnatými stromy nahradili porosty ryze smrkovými. Což puštíkům nevyhovovalo. Navíc byli puštíci loveni. Jako svačiny i trofeje. V době péče o mláďata totiž tato sova shání potravu i ve dne, čímž se pro lovce stává snadným terčem. Poslední puštík bělavý byl uloven v roce 1938. Byl to úplně poslední pták tohoto druhu u nás.
Návrat puštíka souvisí s podporou jeho hnízdění na německé straně Šumavy. Právě odtud se puštíci začali šířit i do české části. V Německu se s návratem puštíka bělavého začalo počátkem sedmdesátých let. Mláďata byla poprvé odchována v zajetí v roce 1973, o dva roky později byli první puštíci vypuštěni do volné přírody. Do roku 1985 se na Šumavu vrátilo 75 jedinců (dodnes 200). Také na české straně se přistoupilo k tomuto kroku, avšak až s rokem 1990. Ze Slovenska přicestovalo 34 puštíků, z nich se postupně povedlo sestavit 15 chovných párů. Od roku 1995 do roku 2010 se podařilo do luhů a hájů vypustit 107 v zajetí odchovaných puštíků. Držíme jim palce, aby se nám u nás zase zalíbilo.

Vám držíme palce, abyste si konečně dali čokoládu a bylo vám sladce také hóóódně dlouho potom, co si ji užijete. Prostě pořád. Přejeme vám šťastnou cestu domů. Cestou domů hezky poděkujte v infocentru, protože právě díky milým informačním dámám máte tento výlet zdarma. My děkujeme také!

V textu byly mimo jiné použity informace z webu www.sumavanet.cz, za něž velice děkujeme.

Otázky k tajence

1. **Který strom je v levé části znaku?**
2. **Jak se jmenuje pohádková holčička?**
3. **Opište jméno posledního ptáčka na tabuli.**
4. **Jak se jmenuje známá pohádková bytost?**
5. **Jak se jmenuje skladatel křestním jménem?**
6. **Opište čtvrtou číslici.**
7. **Doplňte slovo.**
8. **Opište poslední číslici.**

A co můžete vyhrát?

Tajenku posílejte na e-mail **veldo@veldo.cz**. Můžete ji také poslat ve zprávě na náš Facebook "Velká dobrodružství". Každý měsíc vylosujeme jednoho z výletníků, kterému pošleme našeho **Lumpardíka z podhradí**. Vždy připojte celé jméno, adresu a také kód výletu.

Výlet stažen z www.veldo.cz | © Velká dobrodružství

Vytvořeno: 01.11.2026 17:22